GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
Romănia și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 208. *Mercurĭ, 17 (29) Septemvre.* 1886.

NOU ABONAMENTŬ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu I Octomvre 1886 st. v., se va începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care invitămŭ pe toți onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ 6 „
„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Abonațilorŭ de pĕn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 16 Septemvre 1886.

O scire interesantă sosesce din Londra.

E vorba de multŭ discutata ideă a confederațiunei statelorŭ din peninsula balcanică. Asemenea francesului Déroulède, care călĕtorì prin Rusia cu scopŭ de a face propagandă pentru o alianță între Rusia și Francia, se anunță acum că va călĕtori contele englesŭ de Iddesleigh în peninsula balcanică cu scopŭ de a stărui pentru o alianță între Turcia, Serbia, Bulgaria și Grecia.

Este confederațiunea statelorŭ balcanice, de care se tractéză în casulŭ de față și care în timpulŭ din urmă a fostŭ viu discutată în pressă, ca celŭ mai potrivitŭ mijlocŭ spre a opune o resistență ingerințelorŭ periculóse ale Rusiei.

De curêndŭ s'a anunțatŭ, precum scimŭ, aparițiunea unui ḍiarŭ în Bucurescĭ, care fiindŭ redactatŭ în limbile română și slave din Orientŭ sĕ aibă chemarea a propaga idea unei confederațiunĭ balcanice.

In legătură cu acésta scriau foile englese, că ministrulŭ românŭ Sturdza de aceea a călĕtoritŭ la Berlinŭ și la Viena, ca sĕ pregătéscă tĕrêmulŭ confederațiunei statelorŭ balcanice sub conducerea României. Acéstă scire se desminte acum din Bucurescĭ, dér nu se desminte acțiunea neoficială ce a înaugurat'o Anglia cu scopŭ de a câștiga aderențĭ pentru idea confederațiunei.

Se ḍice că Grecia mai alesŭ face marĭ dificultățĭ planului de alianță între statele balcanice. Dér n'ar trebui sĕ uitămŭ, că nicĭ pănă adĭ încă nu suntŭ restabilite relațiunile diplomatice între Bulgaria și Serbia, din causa aversiunei ce domnesce între aceste două state în urma ultimului rĕsboiu dintre ele.

Orĭ câtŭ de multŭ amŭ dori, ca sĕ se realiseze o alianță a popórelorŭ balcanice pe basa principiului, că Orientulŭ sĕ fiă alŭ popórelorŭ orientale, trebue sĕ recunóscemŭ, că cea mai mare dificultate ar întêmpina-o acéstă alianță chiar la Sêrbĭ și la Bulgarĭ, ne mai pomenindŭ de Grecia, din causa rivalitățilorŭ lorŭ. Pe lângă acésta nu trebue sĕ uitămŭ nicĭ aceea, că Bulgaria n'are adĭ unŭ domnitorŭ în fruntea ei, ci numai unŭ guvernŭ, care nu oferă nicĭ o stabilitats, fiindŭ supusŭ fluctuațiunilorŭ luptelorŭ interióre.

La acésta se mai adauge apropierea ce s'a făcutŭ între Turcia și Rusia, apropiare care e o mare pedecă realisării ideii de confederațiune, celŭ puținŭ pentru momentŭ.

Misiunea de a crea confederațiunea balcanică i se cuvenea, după posiția și interesele ei, monarhiei habsburgice, ér nu Angliei. Ca o împĕrăția compusă din mai multe popóre, acéstă monarhiă trebuia sĕ urmăréscă o politică în adevĕrŭ liberală, care sĕ fi făcutŭ sĕ se grupeze împrejurulŭ ei și popórele Orientului.

Dér monarhia austro-ungară a apucatŭ pe alte cărărĭ, și chiar de ar avé voința, îi lipsesce însă putința, pentru că d. Bismarck o ține în cleștele lui. Acésta îi este ușorŭ cancelarului germanŭ față cu organisarea dualistă a monarhiei, care 'i permite orĭ când vrea sĕ pună șurupurĭ când la Viena, când la Pesta, și astfelŭ sĕ paraliseze libertatea de acțiune a monarhiei.

Astfelŭ acéstă puternică împĕrăția este avisată în cestiunea Orientului numai la aceea ce i se permite din grația puternicului aliatŭ germanŭ; și cumcă acestŭ aliatŭ la nimicŭ nu se gândesce mai puținŭ decâtŭ la o confederațiune balcanică, care ar fi mai farorabilă monarhiei nóstre, o dovedesce mărturisirea foilorŭ bismarkiane, că Germania crede de cuviință ca Bulgaria sĕ nu umble după cai verḍĭ, ci sĕ recunóscă de stăpânŭ pe Rusia, lucru ce nu se potrivesce nicĭdecum cu idea confederațiunei.

Ungurii nu numai că n'au sciutŭ sĕ'și câștige simpatiele popórelorŭ orientale, dér acum că se tredescŭ, deodată a pleda pentru independența statelorŭ balcanice, suntŭ în periculŭ de a perde și sprijinulŭ ce-lŭ întêmpinau din partea politicei germane. Tóte pĕcatele se rĕsbună în lumea asta, așa și pofta de a subjuga popórele nemaghiare a adusŭ pe politicii ungurĭ în situațiunea precară și strîmtorată de aḍĭ, ba nu li se mai iartă nicĭ de a mai debută cu simpatiele lorŭ întârḍiate pentru idea independenții și confederațiunii statelorŭ balcanice.

Dér orĭce ideeă, décă bună și adevĕrată este, trebue susținută și apĕrată cu tăriă și cu perseveranță, ca sĕ nu fiă dată uitărei. Idea confederațiunei statelorŭ balcanice póte sĕ nu aibă aḍĭ sorțĭ de reușire, dér viitorulŭ îi surîde pentru că este scrisŭ în cartea istortei că totdéuna libertatea trebue sĕ învingă despotismulŭ.

Rĕsboiulŭ vamalŭ.

„Curierulŭ Financiarŭ“ din Bucurescĭ scrie în numĕrulŭ sĕu de Duminecă următorulŭ articulŭ, care arată urmările rĕsboiului vamalŭ cu totulŭ în altă lumină, decum le arată foile ungurescĭ, și mai alesŭ „Ellenzek“:

Austro-Ungaria bate în retragere. Mĕsurile de represalii întrebuințate în contra României, producêndŭ efectulŭ contrarŭ, adică acela d'a lovi în propriile interese economice austro-ungare, monarchia s'a vĕḍutŭ silită a începe abrogarea lorŭ. Astfelŭ companiile căilorŭ ferate austro-ungare, care denunțaseră convențiunile ce aveu cu noi pentru a împedica importulŭ și transitulŭ produselorŭ nóstre în Austro-Ungaria și în alte țĕrĭ, simțindŭ seriosŭ pagubele pe care le prevesteamŭ, a revenitŭ asupra denunțării și a decisŭ ca dela 1 Noemvrie viitorŭ sĕ continue și mai nainte cu convențiunile din trecutŭ. Pe de altă parte spirturile române fabricate din porumbŭ și incomparabilŭ superióre spirturilorŭ austro-ungare, încetândŭ d'a mai intra în monarchiă, din causa închiderei pentru ele a porto-francului Triest, și causândŭ imense pagube fabricanțilorŭ și comercianțilorŭ austro-ungarĭ, guvernulŭ imperiului vecinŭ s'a vĕḍutŭ silitŭ a renunța și la acéstă armă, și spirturile nóstre sĕ domineze érăși piéța Triestului. O depeșă în fine a „Agenției Havas« ne face cunoscutŭ, că la Pesta și la Viena s'ar fi hotărîtŭ a depune armele pe dată ce România ar esprima dorința d'a închea o nouă convențiune comercială. Nu scimŭ ce temeiu trebue sĕ punemŭ pe astă din urmă depeșă; aceea ce scimŭ este, că Ungurii neavêndŭ economiștĭ, după cum n'au nicĭ ómenĭ politicĭ, au aruncatŭ monarchia austro-ungară într'unŭ rĕsboiu economicŭ de ale cărui resultate se înspăimêntă ei singurĭ astăḍĭ. Ei au creḍutŭ că Austro-Ungaria e piéța cea mare pentru consumațiunea produselorŭ nóstre, și s'au înșelatŭ amarŭ, căcĭ doveditu-s'a că, cu tóte porțile închise ale Austro-Ungariei, România aiurea își desface produsele sale cu prețurĭ totŭ atâtŭ de bune ca și mai înaintea rĕsboiului vamalŭ.

Au mai creḍutŭ că România, neavêndŭ o industriă, care sĕ satisfacă tóte trebuințele țĕrei, ar fi silită se recurgă la produsele austro-ungare, și s'au înșelatŭ și aci, deórece cea mai mare parte din produsele austro-ungare au fostŭ înlocuite cu produsele Italiei, Franciei, Angliei, Germaniei, ale Olandei, Belgiei și Elveției. Singurulŭ rĕu pe care ilŭ simțimŭ până la unŭ punctŭ órecare este esportulŭ nostru de vite. Acestŭ rĕu însĕ datândŭ încă de când avémŭ încheiată o convențiune cu Austro-Ungaria, din causă că acestŭ statŭ nu se ținea de acestŭ angagiamentŭ, rĕsboiulŭ vamalŭ nu numai că nu l'a mărítŭ, dér a contribuitŭ puternicŭ a micșora prin faptulŭ că ne-amŭ deschisŭ nouĕ debușeurĭ în Italia și în Francia, pe care nu le avémŭ înaintea rĕsboiului.

Din tóte punctele de vedere dér Austro-Ungaria, fiind țéra care a suferitŭ și sufere cele mai marĭ pagube, nu ne mirămŭ de felŭ décă Ungurii au începutŭ sĕ depue armele, sĕ privéscă cu orórе la desastrele ce le-a causatŭ acestŭ rĕsboiu și sĕ caute o împăcăciune pe calea încheerei unei convențiunĭ.

Pressa și crisa bulgară.

Unŭ articulŭ, ce se crede a fi inspiratŭ, din „Hamburger Correspondent“ ḍice între altele:

»Germania este póte tocmai așa de multŭ ca Austria interesată ca sĕ nu se estindă Rusia în țĕrile balcanice, dér spre a împedeca acésta cu efectŭ, *Austria nu s'a alipitŭ destulŭ de strînsŭ de Germania* și deórece Italia și Anglia nu potŭ fi luate seriosŭ în calcululŭ unei marĭ alianțe, nu mai rĕmâne pentru Germania ca *contrapondŭ în contra Franciei decâtŭ amiciția cu Rusia.*“

„Norddeutsche Allgem. Zeitung“ scrie următórele.

„Foile austriace »Neue freie Presse“ și »Neues Wiener Tagblatt“ parŭ a avé mare trebuință de a túrbura pacea dintre *singurele două națiunĭ* ce esistă aḍĭ în Europa în legătură de amiciția cinstită, între cea austro-ungară și germană, căcĭ la din contră nu arŭ declama cu atâta pasiune în contra politicei germane, de care susține, că nu se potrivesce cu interesele Austro-Ungariei. Este o născocire faima, după care Germania ar fi cerutŭ dela guvernulŭ din Sofia de a nu se face procesŭ conjurațilorŭ; totŭ ce a făcutŭ Germania a fostŭ că a sfăsuitŭ ocârmuirea bulgară sĕ nu facă execuțiunĭ contra celorŭ osândițĭ la mórte, pentru că aceste ar provoca, în casŭ când s'ar schimba guvernulŭ, contra-esecuțiunĭ. Acesta și astăḍĭ este încă înțeleptŭ și umanŭ, deórece Germania nu e chiămată de a face justițiă penală în Bulgaria, ci ea s'a decisŭ pentru o politică a păcii și a mijlocirii și pentru o politică cu privire la viitorŭ nu la trecutŭ.« Politica germană peste totŭ nu s'a amestecatŭ în cestiunea bulgară și décă „Tageblatt“ organŭ democratŭ ce stă sub influințe francese vrea sĕ descrie amesteculŭ mărginitŭ alŭ Germaniei în afacerea esecuțiunilorŭ ca unŭ atentatŭ contra intereselorŭ Austro-Ungariei, acésta nu ne surprinde. Câtŭ privesce »N. fr. Presse«, causa nemulțămiuei ei este indisposițiunea generală, ce a cuprinsŭ în generalŭ pe democrațĭ față cu solidaritățile monarchice.

Suntemŭ signrĭ, încheiă „Nordd. Allg. Ztng.“, că politica imperiului germanŭ nu va fi scósă din țîțînĭ nicĭ prin articulii de fondŭ ai foilorŭ din Viena și din Pesta, nicĭ prin articulii foilorŭ indigene. Relațiunile nóstre esterióre și stipulațiunile convenționale pe care se baséză stau pe aceea basă tare, ce le a dat'o sancțiunea bine cumpănită a monarchilorŭ țĕrilorŭ respective. Décă ne vomŭ ține înaintea ochilorŭ acestŭ faptŭ față cu articulii de fondŭ iritațĭ ai foilorŭ, atuncĭ diatribele fraseologice ale pressei se presentă cu necesitate ca ridicule.

„Pester Lloyd“ scrie:

E demnŭ de ținutŭ în sémă, că tocmai în foile germane se discută viu idea unei înțelegerĭ a Angliei cu Austro-Ungaria și a unei acțiunĭ comune a acestorŭ

două state în Orientŭ. In casulŭ acesta, dicŭ ele, nicĭ Bismarck n'ar mai sprijini planurile Rusiei, ci ar lua o altă direcţiune. Vorba e numai, ca Anglia sĕ se misce. Foile englese însĕ dicŭ, că pe Anglia nu o pré atingŭ sbuciumările din peninsula balcanică şi dau a se'nţelege că are multŭ de lucru cu afacerile irlandeze, egiptene şi indiane. In casulŭ acesta, dice „Pester Lloyd«, Austro-Ungaria va avé sĕ se socotéscă în Orientŭ numai cu Rusia şi ar fi curiosŭ sĕ scie, că óre o înţelegere a acestorŭ două state acolo ar fi în adevĕrŭ indiferentă pentru Anglia, anume atuncĭ când la acea înţelegere ar juca unŭ rolŭ órecare şi Francia? „Pester Lloyd" se îndréptă apoi în contra oficióselorŭ germane. Se miră, cum de pănă acum dela 1879 democraţii n'au încercatŭ sĕ strice alianţa austro-ungară-germană şi cum se întêmplă că „Nordd. Allg. Zeitung" găsesce tocmai acum, că democraţii urmărescŭ asemenea tendinţe? »Post" — dice fóia ungurésca — pune vina pe opiniunea publică din Austro-Ungaria, că ea ar îngreuia situaţiunea, ér »Kölnische Zeitung" dice că Germania nu se va înduşmăni dóră necondiţionatŭ cu Rusia, deşi politica germană are în focŭ mai multe ferurĭ. Totŭ aşa dice şi „Mosk. Vedomosti", că Rusia trebue sĕ ţină'n focŭ mai multe ferurĭ şi că va sci profita de amiciţia francesă spre a pune frîu intrigelorŭ germane, precum şi celorŭ englese. Fóia rusă constată, că Rusia a devenitŭ stăpână peste rĕsboiu şi pace, şi că triumfulŭ ei în peninsula balcanică are a-lŭ mulţămi atitudinei Franciei, din causa căreia cancelarulŭ germanŭ s'a vĕdutŭ silitŭ sĕ recunóscă rolulŭ Rusiei în peninsula balcanică. Pagubă că fóia cancelarului — dice „P. Lloyd" — nu se esprimă şi asupra acestorŭ espectorărĭ ale foilorŭ ruse. Parola oficióselorŭ germane e adĭ sĕ cruţămŭ pe Rusia. Fóia oficiósă din Pesta încă totŭ speră, că în ora decisivă Bismarck nu se va lăsa a fi tîrîtŭ de Giers la o necondiţionată amiciţiă pentru Rusia, precum nu s'a lăsatŭ a fi tîrîtŭ odinióră nicĭ de principele Gorceacof.

Austro-Ungaria şi cestiunea bulgară.

Unŭ articulŭ fórte interesantŭ asupra raportului Austro-Ungariei către cestiunea bulgară publică oficiósa „Leipziger-Zeitung," care dice:

Punctulŭ de greutate alŭ situaţiunii politice zace adĭ în cestiunea, că óre succede-va a se stabili între *Austro-Ungaria şi Anglia* o înţelegere asupra felului şi modului, cum s'ar puté împedeca în comunŭ înaintarea Rusiei în peninsula balcanică. Nu e nicĭ o îndoială, că Germania refusă hotărîtŭ a se alătura, în starea actuală a lucrurilorŭ, la o acţiune austro-ungară în contra Rusiei. Nu de géba oficiósele din Berlinŭ au repeţitŭ şi anume au asiguratŭ, că cestiunea bulgară nu ne privesce şi bine înţelesŭ, nu numai în fasa ei actuală, ci nicĭ în cele viitóre prin care ar trece. *Prin urmare nu ne privesce nicĭ o ocupaţiune rusă a Bulgariei şi în cele din urmă nicĭ a Constantinopolului.* Despre acésta cei din Austro-Ungaria arŭ trebui sĕ fiĕ lămuriţĭ.

După ce „Leipziger Zeitung" arată şovăirile politicei austro-ungare, declară că nu înţelege cum chiar în Ungaria încă totŭ domnesce ilusiunea, că procederei Rusiei î'i s'ar puté pune stavilă prin note diplomatice. Mai departe amintesce de încercările de apropiare între Austro-Ungaria şi Anglia încheindŭ articululŭ astfelŭ:

Peste totŭ evenimentele suntŭ favorabile pentru punerea la cale a unei înţelegerĭ anglo-austro-ungare. Eglezii suntŭ departe d'a se îngrozi de ameninţările foilorŭ franceze cu o apropiare de Germania ca rĕsbunare pentru Egiptŭ, ei nu credŭ că Germania va simţi plăcere sĕ-şĭ pună pe gâtŭ unŭ nou aliatŭ în care nu se póte încrede, dér de altă parte recunósce şi marele avantage, ce isvorĕscŭ pentru Anglia dintr'o procedere comună cu Austro-Ungaria.

SCIRILE DILEI.

Adunarea generală pentru înfiinţarea băncii *Meseriaşulŭ românŭ"* s'a ţinutŭ Joi în 4 (16) Septemvre, luândŭ parte 36 membri. S'au cetitŭ Statutele în alŭ treilea rêndŭ şi s'au primitŭ definitivŭ, hotărîndu-se a se aşterne Tribunalului regiu spre incuviinţare. S'au alesŭ membri in Direcţiune d-niĭ.: B. Baiulescu, I. Duşoiu sen. D. Jonciovicĭ, Theocharŭ Alexi, Dr. P. Cioranŭ, Petru Nemeşŭ, G. B. Popŭ, I. Lengerŭ, Nicolae Seniu, Vas. L. Popovicĭ, Ilie Ardeleanu. Eră membriĭ in comitetulŭ de supraveghere s'au alesŭ d-niĭ: Petra Petrescu, Iosifŭ Puşcariu, I. Panţu, N. Pilţia şi Ştefanŭ Bobancu.

—x—

O schimbare se va face în curêndŭ *în cabinetulŭ ungurescŭ.* Ministrulŭ comunicaţiunei br. *Kemeny* şĭ-a datŭ deja *demisiunea.* Loculŭ lui îlŭ va ocupa provisoriu ministrulŭ *a latere* br. *Orczy*, pănă ce se va găsi o persónă potrivită pentru acestŭ resortŭ.

—x—

Vinerea trecută s'a desvĕlitŭ în Viena *monumentulŭ* rĕposatului viceadmiralŭ *Tegetthoff*, eroulŭ dela Lissa fiindŭ de faţă şi M. Sa monarhulŭ. Statua represintă pe eroulŭ în momentulŭ, când dă ordinulŭ decisivŭ în crunta luptă dela Lissa, 20 Iulie 1866. Cu mâna ţine téca săbiei în mijlocŭ, semnŭ că e agitatŭ.

—x—

Ministrulŭ *Trefort* e apucatŭ de frigurile oprirei cărţilorŭ. Opurile *„Sv. Cyrill a Method apostolovia Hovanski"* (T. Szt. Marton 1885) de Daniilŭ Lancsek şi *„Zivott ss Cirilla a Methoda apostolov slovanskych"* (Tirnau 1885) de F. Sasinek şi M. Kollar, suntŭ oprite pentru bibliotecele scolare şi poporale, şi interdise a se da ca premii scolare, sub pretextŭ că prin învĕţăturĭ, care »contradicŭ« adevĕrului istoricŭ, deşteptă ura de rassă şi îndemnă pe Slovacii luteranĭ a'şĭ părăsi credinţa lorŭ părintéscă.

—x—

Vĕrsatulŭ bântue şi în *Dobriţinŭ.* Scólele s'au închise. Se va înfiinţa unŭ spitalŭ pentru bolnavii de vĕrsatŭ.

—x—

Atâtŭ agricultorii câtŭ şi proprietarii de vii din comitatulŭ *Pestei* continuă a se ruga sĕ li se mai amâne plata dărilorŭ, deórece cei dintêiu n'au luatŭ de pe holde nicĭ câtŭ au sĕmênatŭ măcarŭ, ér celorŭ de alŭ doilea le-a prăpăditŭ filoxera viile.

—x—

Societatea literară *„Virtus Romana Rediviva"* a studenţilorŭ gimnasialĭ din Năsĕudŭ s'a constituitŭ pentru anulŭ scolasticŭ 1886/7 la 22 Septemvre n. c. sub conducerea d-lui profesorŭ Dr. Constantinŭ Moisilŭ în modulŭ următorŭ: Preşedinte Elie Cristea, scolarŭ în clasa VIII-a gimnasială; vice-preşedinte Aureliu Olteanŭ, scolarŭ în cl. VII gimn.; notarŭ Teodorŭ Paşcu, scol. în cl. VIII gimn.; bibliotecarŭ Danilă Mălaiu, scol în cl. VII gimn.; casarŭ Iosif Sângeorzanŭ, scol. în cl. VII gim., controlorŭ Iacobŭ Făgărăşanŭ, scol. în cl. VII gimn., şi redactorŭ Flore Cincia, scol. în cl. VIII gim.

Barbariile gendarmilorŭ.

Raporte înspăimêntătóre sosescŭ mai în fiă-care di despre brutalitatea gendarmilorŭ ungurescĭ. Nicĭ pe timpulŭ închisiţiunilorŭ spaniole nu se comiteau, nicĭ chiar din partea gâdilorŭ — după cum se esprimă »Ellenzek", — nisce brutalităţĭ mai înspăimêntătóre, ca cum se'ntêmplă astădĭ la noi din partea gendarmilorŭ. O dovédă despre acésta ne aduce „Szegedi Napló« narândŭ următorulŭ faptŭ îngrozitorŭ, ce dice că s'a întêmplatŭ în Seghedinŭ cu unŭ órecare Stefanŭ Sulyok:

»Dupăce biétulŭ omŭ cădŭ prinsŭ în mânile gendarmilorŭ, aceştia l'au dusŭ şi l'au închisŭ într'o odaiă Aci l'au spêndaratŭ cu piciórele susŭ de grinda casei şi aşa cu capulŭ în josŭ l'au lăsatŭ acolo o nópte întrégă. Atâta însĕ nu fŭ de ajunsŭ. L'au bătutŭ pănă l'au făcutŭ totŭ vênĕtŭ, i-au smulsŭ totŭ pe rêndŭ unghiăle dela picióre. Fiindŭ cu capulŭ spêndaratŭ la vale, ér cu piciórele aăţatŭ de grindă, gendarmii neomenoşĭ şĭ-au comandatŭ vitriolŭ şi terpentinŭ şi aceste fluidităţĭ usturăcióse 'i le-au turnatŭ în trupŭ... Acestŭ faptŭ s'a constatatŭ deplinŭ cu ocasiunea pertractărei judecătorescĭ. Unŭ omŭ străinŭ a fostŭ marturŭ ocularŭ la cele întêmplate, ba chiar elŭ a fostŭ trimisŭ din partea gendarmilorŭ la prăvăliă după vitriolŭ şi terpentinŭ. Actele s'au transpusŭ respectivei comande de gendarmeriă ţinĕtóre de cerculŭ Seghedinului, ér nefericitulŭ Sulyok fŭ îndrumatŭ sĕ se plângă la aceeaşĭ comandă ca la forŭ competentŭ de judecată, asigurându-i-se că gendarmii vorŭ primi pentru neumanulŭ lorŭ faptŭ cuvenita rĕsplată. Acum se raportéză că judecătorulŭ militarŭ i-a declaratŭ de vinovaţĭ pe gendarmĭ, dictându-le ca pedépsă corecţională 14 dile arestŭ comunŭ de casarmă. Comanda de gendarmeriă însĕ a scădutŭ pedépsa lorŭ *numai la 7 dile* arestŭ în casarmă, La o asemenea justiţiă nu mai trebue comentarŭ. E ne mai auditŭ, că pentru o astfelŭ de torturare sĕlbatică judecătoria gendarmilorŭ îi pedepsesce în modulŭ acesta. Étă unde ne-a adusŭ inmulţirea pandurilorŭ, lăudata centralisare!"

Portretulŭ Ţarului confiscatŭ

Covasna, 25 Septemvre 1886.

Domnule Redactorŭ! Voiu sĕ vĕ împărtăşescŭ unŭ faptŭ destulŭ de drasticŭ şi caracteristicŭ, ce s'a sĕvêrşitŭ dilele acestea în comuna nóstră sub auspiciile subjudelui nostru r. ungurescŭ Vajna. Acestŭ vitézŭ subjude, nu sciu în urma cărei arătărĭ, s'a dusŭ, însoţitŭ de adjunctulŭ sĕu Gazda, în casa ţĕranului românŭ G. Manole, de profesiune brânzarŭ. Ajunşĭ acolo, ei năpădiră asupra unui chipŭ ce era atârnatŭ de părete şi care representa portretulŭ puternicului aliatŭ alŭ monarhului nostru alŭ Ţarului rusescŭ Alexandru III. Numiţii funcţionarĭ luară josŭ portretulŭ şi-lŭ nimiciră aruncându-lŭ pe gunoiu. Bietulŭ ţĕranŭ românŭ, care nu scie ceti, nicĭ n'avea cunoscinţă că ce mare şi temutŭ împĕratŭ represintă acelŭ chipŭ, privea uimitŭ la lucrarea destructóre a ómenilorŭ autorităţii. Se dice că compania Vajna-Gazda arŭ avé de gândŭ a trage în cercetare pe bietulŭ Manole, care întêlnindu-se cu unŭ vêndĕtorŭ de chipurĭ avuse nenorocirea sĕ'şĭ alégă tocmai pe Ţarulŭ Alexandru III.

Valea Bârgăului, 24 Septemvre 1886.

Afacerea procesului comunei ardelene B. Tiha cu fondulŭ religionarŭ bucovinénŭ.

Dupăce în timpulŭ din urmă din pricina acestui procesŭ s'au ivitŭ o mulţime de scene curióse, — pentru scirea şi orientarea on. publicŭ cetitorŭ alŭ preţuitei „Gazete" îmĭ iau voiă, cu concesiunea d-vóstră d-le Redactorŭ, a da în meritulŭ acestei afacerĭ următórele desluşirĭ:

Incă de pre la anulŭ 1876 fondulŭ religionarŭ bucovinénŭ mărginaşŭ prin pădurile sale cu Ardealulŭ, fără vre unŭ temeiu legalŭ a intentatŭ comunei borgovene B. Dioseni ca mărginaşă în hotarulŭ sĕu cu Bucovina — procesŭ de conturbare în posesiune. De atuncĭ şi pănă astădĭ se continuă acelŭ procesŭ, fără de a fi pututŭ agiunge la altŭ resultatŭ, decâtŭ la spese zadarnice şi de-oparte şi de alta. —

In a. 1879 o comisiune mixtă ministerială, compusă din delegaţĭ ministerialĭ din Pesta şi Viena, respective Cernăuţĭ avea sĕ reguleze graniţa Ardealului dinspre Bucovina şi cu acésta, lucru firescŭ, sĕ pună capĕtŭ şi procesului intentatŭ de fondulŭ religionarŭ bucovinénŭ.

Dupăce însĕ lucrările comisiunei ministeriale au rĕmasŭ zadarnice şi de aicĭ graniţa Ardealului de către Bucovina neregulată, cérta şi neînţelegerile, şi de aicĭ procesulŭ, s'au continuatŭ şi mai departe, ba în anulŭ trecutŭ 1885 rĕulŭ a mai crescutŭ. Fondulŭ religionarŭ bucovinénŭ s'a legatŭ şi de comuna mărginaşă ardelénă B. Tiha şi i-a intentatŭ procesŭ de conturbare în posesiune — deşi fără nicĭ unŭ temeiu legalŭ, deórece, după cum arată documente din suta a 18-a, precum şi din veaculŭ presintŭ şi pre lăngă acésta şi mărturisirea ómenilorŭ bĕtrânĭ din acestŭ ţinutŭ şi apoi movilele de pământŭ ridicate de-alungulŭ graniţei şi carĭ pănă în diua de astădĭ stau şi sĕ potŭ vedea, — documentéză din destulŭ că comunele B. Dioseni şi B. Tiha nicĭ cu unŭ pasŭ n'au încălecatŭ pre pământulŭ bucovinénŭ.

Nu totŭ astfelŭ stă lucrulŭ cu fondulŭ religionarŭ bucovinénŭ şi chiar acésta este ceea ce i-a îndemnatŭ de au intentatŭ procesŭ de conturbare susŭ amintitelorŭ comune mărginaşe din Ardélŭ. Ba ce e mai multŭ, comisiunea ministerială regulătóre de graniţă din 1879, loculŭ de cértă dintre Ardealŭ şi Bucovina l'a declaratŭ liberŭ de a putea fi călcatŭ de ambele părţĭ litigante, cu condiţiă însĕ, de a nu se causa nicĭ o stricăciune în pădurile aflătóre pre acestŭ terenŭ.

Acéstă stipulaţiune însĕ a comisiunei regulătóre de graniţă, din partea Bucovinenilorŭ nu numai că nu a fostŭ observată, ci chiar nesocotită. Căcĭ fraţiĭ bucovinenĭ păzindŭ bine acestŭ terenŭ de cértă prin vigilĭ silvanalĭ şi patrule de gendarmĭ, decâte orĭ numai au intêlnitŭ vre-unŭ ardeleanŭ, sĕ fi fostŭ chiar şi vigilŭ silvanalŭ, carele avea obligamêntulŭ de-a veghia ca sĕ nu se facă daună în pădure, totdéuna l'au alungatŭ, décă nu cumva prinsŭ şi tîrîtŭ în închisórea de statŭ din Dorna vatra.

Aşa în anulŭ trecutŭ s'a întêmplatŭ cu comisiunea segregătóre de pădurĭ din B. Tiha, care din apropierea acestui terenŭ de cértă a fostŭ prinsă de gendarmĭ bucovinenĭ şi aruncată în închisórea din Dorna. Aşa s'a întêmplatŭ în a. c. totŭ cu o comisiune din B. Tiha, care pre când lucra la planulŭ de iconomisare a pădurilorŭ aflătóre în graniţă cu Bucovina, deşi de pre pământŭ ardelenescŭ, şi cu tóte că pre terenulŭ de cértă nu a causatŭ nicĭ o daună, a fostŭ prinsă dimpreună cu forestierulŭ mĕsurătorŭ în 15 Iulie a. c. şi tîrîtă pănĕ în închisórea de statŭ din Dorna şi apoi după o lună în cea din Suceava, unde 16 ómenĭ timpŭ de 2 lunĭ au fostŭ tractaţĭ ca şi cei mai ordinarĭ criminalişti de şi fără leacŭ de vină.

Tóte nisuinţele comunei B. Tiha şi ale autorităţilorŭ ardelene comitatense de a efectui eliberarea celorŭ prinşĭ — fiă şi pre lângă orĭ şi ce garanţiă — au rĕmasŭ deşerte, deşi cei mai mulţĭ dintre cei prinşĭ erau dilerĭ, părinţĭ de familiă de câte 3, 4—5 copii, carĭ acasă, lipsiţĭ de orĭ şi ce mijlóce de traiu, erau peritorĭ de fóme, trăindŭ numai din graţia creştinilorŭ milostivĭ.

Abia în 13 l. c. au fostŭ eliberaţĭ din închisóre sêrmanii ómenĭ, — dér şi atuncĭ scoşĭ numai în stradele Suceavei şi lăsaţĭ fără mijlóce de a se puté întórce pre la vetrile lorŭ, deşi, Dĕu, distanţa dela Suceava pănă la Bărgău nu e chiar aprópe.

Că şi abia dupĕ două lunĭ de dile au fostŭ eliberaţĭ cei 16 individĭ Tihanĭ din închisórea de statŭ din Suceava, se póte mulţămi numai intervenţiunei guvernului pre lângă Maiestatea Sa.

Acuma dupĕ cele premerse fiă-mĭ permisŭ a Vĕ des-

crie cum fişpanulŭ Bánffy a ajunsŭ de a fi curentatŭ pe pămêntulŭ austriacŭ.

Pe ḑiua de 3 l. c. avé sĕ ésă din ambele părţĭ litigante câte o comisiune la faţa locului de cértă, care avéu sĕ constateze orĭ de cei 16 locuitorĭ din B. Tiha au încălecatŭ pre pămêntŭ bucovinénŭ orĭ nu, au făcutŭ ceva daună séu ba. Din partea ardeleană a eşitŭ comitele supremŭ alŭ cottului Bistriţă Năsĕudŭ în calitate de comisarŭ reg. ung. preste pădurile din comitatulŭ nostru, apoi vice-comitele Lani şi representanţĭ din comuna B. Tiha. Din partea fondului religionarŭ, respective din partea autorităţilorŭ bucovinene, a eşitŭ adjunctulŭ dela judecătoria cercuală ces. reg. din Dorna Schinteuţă, şi representantulŭ procuraturei financiare din Dorna, Dr. Pehlmann.

Fişpanulŭ Bánffy cu cei mai susŭ amintiţĭ încă în 2 l. c. ajunsese la faţa locului de cértă şi chiarŭ eşise într'unŭ piscŭ de munte pentru de a privi, când o patrulă de gendarmĭ bucovinenĭ îlŭ soméză, că orĭ sĕ părăséscă terenulŭ pre carele se afla — şi în faptă terenŭ de cértă — orĭ puşcă asupra lorŭ. Inzadar Bánffy le spune că elŭ e fişpanŭ, îndeşertŭ le arată dreptăţile că elŭ e comisarŭ regescŭ preste pădurĭ, denumitŭ de Maiestatea Sa monarchulŭ, gendarmii nu voescŭ sĕ-lŭ recunóscă, ci insistă milităresce că la momentŭ se părăséscă terenulŭ că de nu puşcă, căcĭ acésta li-e porunca.

Bánffy se înţelege, că muşcându'şĭ buzele şi mustăţile, ca după datină — când nu isbuteşce cu ceva — părăseşce dimpreună cu ceilalţĭ, petrecutŭ de gendarmĭ, terenulŭ de cértă şi numai decâtŭ îşĭ acvirà dela postarile mai aprópe de gendarmĭ 24 gendarmĭ unguresci comandaţĭ de unŭ sublocotenentŭ, cu carĭ apoi a 2-a di, în 3 l. c. se presentéză înaintea comisiunei bucovinene, care încă avea la spate gendarmeriă, dér în numĕrŭ mai micŭ. Bánffy, dupăce dă faţă cu comisiunea bucovinénă şi se presentéză unii altora, provócă comisiunea bucovinénă, că deórece se află pre pămêntŭ ungurescŭ nu e îndreptăţită de a constata nimicŭ ci le demandă în puterea sa de comisarŭ regescŭ, sĕ părăséscă teritoriulŭ ungurescŭ. Acésta a fostŭ isprâva comisiunelorŭ şi de aicĭ provine curentarea lui Bánffy.

— *borgoveanulŭ* —

Selagin, Septemvre 1886.

Onorată Redacţiune! In nr. 192 a. c. din „Gaz. Trans.“ între »scirile ḑilei« am cetitŭ de durerea sufletéscă a „Ellenzék«-iştilorŭ dela Cluşiu pentru sórtea unui dascalŭ românŭ din Sĕlagiu — care cu tótă iscusinţa pe unguriă, a ajunsŭ slugă la boii unui magnatŭ.

Ca on. publicŭ sĕ cunóscă acéstă fiinţă şi sĕ védă ce elemente ajungŭ obiectŭ de protegiare în gura şi péna patentaţilorŭ patrioţĭ vĕ comunicŭ următorele:

Inainte cu câţĭva anĭ, fiindŭ lipsă de cantorŭ-docentŭ în parochia Silvaşiu din protopopiatulŭ T. Sarvadŭ şi neputêndu-se câpĕta unŭ preparandŭ absolutŭ, — fù primitŭ — interimalŭ, feciorulŭ Chioranului din Vezend (cottulŭ Satumare) Gavrilă Kövari — unŭ simplu ḑilerŭ, care a sciutŭ scrie, ceti şi puţinŭ calcula, ér peste acestea glăsuia cântările binişorŭ.

Décă ajunse tomulŭ nostru la pâne şi cu titlulŭ jupânŭ, fără sĕ ţină sémă de statulŭ la care a ajunsŭ prin recomandaţia ómenilorŭ bunĭ, începù a trăi lume albă, ér de soţiă şi de copii — carĭ flămânḑéu şi înghetau golĭ — nicĭ că-i păsa — décă elŭ era sătulŭ bine. De scólă nicĭ pomană — acesta-i era lucrulŭ celŭ mai uriciosŭ. Câtŭ a statŭ în comună, nimenea nu a învĕţatŭ dela elŭ ceva bunŭ. Scolarii ce sciau ceva, au învĕţatŭ dela preotulŭ locului, care în órele libere mergea însuşĭ de propunea în scólă, ér dascalulŭ umbla de colo până colo. Nerespectarea ómenilorŭ fără deosebire şi amerinţările ce făcea puseră pe gândurĭ comuna întrégă.

Va întreba cineva — pentru ce a fostŭ dér suferitŭ acestŭ omŭ sĕ facă atâtea neajunsurĭ? Pentru că, când era în tótă firea, plângea şi promitea pocăinţă, ér preotulŭ — omŭ blândŭ şi milosŭ, care cu tóte că i-a suferitŭ mulţime de inconvenienţe — chiar personale, éră desarmatŭ la pomenirea celorŭ vre-o 4 copii, cu carĭ penitentulŭ totdéuna venea înainte în rugămintea sa. Curatorii? se teméu de ameninţările lui înfricoşate.

In véra an. 1885, ca toţĭ dascalii a mersŭ şi acesta la cursulŭ suplimentarŭ pentru a se procopsi din limba ungurescă la Zelău, şi fiindcă vorbea unguresce — aşa cum toţi cocişii sciu pe aicĭ, — fù mai preferitŭ de examinatorĭ decâtŭ cei absoluţĭ dela Năsĕudŭ şi Bistriţa — carĭ mare parte au căḑutŭ la examenulŭ din limba ungurescă, ér alŭ nostru voinicŭ a datŭ »bune rĕspunsurĭ!«

Ajunsŭ acasă în Silvaşiu procopsitŭ şi învĕţatŭ deja a trăi bine pe la oraşŭ din cei 70 cr. carĭ'i primea diurnă pe tótă ḑiua dela statŭ, — a începutŭ a pune vérfŭ la tóte, până când deodată şĭ-a pərăsitŭ comuna lăsându-o încărcată cu vre-o 90 fl. v. a. dare restantă după pămênturile cantoralĭ, ér sĕrmana femeiă cu copii, a pribegitŭ apoi câteva lunĭ până ce în fine şĭ-a ajunsŭ scopulŭ la pusta din Szt. Ionos a contelui Karoly, unde şi aḑĭ servesce ca birişiu.

Etă omulŭ pentru care oftédă „Ellenzék« şi consoţii lui din Selagiu, étă-lŭ acesta, pre care-lŭ punŭ quasi modelŭ învĕţătorilorŭ românĭ

Aferimŭ apetitŭ! Noi nu'i invidiămŭ de gustŭ.

ꝟ†

Mĕsurile apĕrătóre în contra colerei.

(Fine.)

11. Decă cineva s'a bolnăvitŭ de coleră, trebue sĕ se cureţe (sĕ se desinfecteze) totŭ ce vine dela acelŭ bolnavŭ, totŭ ce elŭ a atinsŭ, pentru ca sĕ n se molipséscă locuitorii acelei case, precum şi alte persóne. Acéstă desinfecţiune trebue sĕ se facă cu cea mai mare grabă.

Excrementele şi materiile vĕrsate sĕ se desinfecteze chiarŭ în camera bolnavului înainte de a se vĕrsa în latrină (în hasna) cu săpunŭ verde (săpunŭ móle de potaşă), o parte săpunŭ topitŭ în 20 părţĭ apă, turnându-se acéstă amestecătură în ólă, spălându-se cu dénsa óla, lighianulŭ, patulŭ şi alte mobile precum pardoséla mânjită; asemenea se vorŭ desinfecta cu săpunŭ verde, o parte la douĕ-ḑecĭ părţĭ apă (5 la 100,) tóte pânzeturile (rufele) pătate cu excremente orĭ cu materii vĕrsate. Pânzeturile necurate înainte de a se scóte din camera bolnavului şi înainte de a se da la spălatŭ se vorŭ muia într'unŭ vasŭ umplutŭ cu 5 părţĭ săpunŭ verde topitŭ în 20 părţĭ apă; decă nu se ia acéstă mĕsură, spălătorésa se bolnăvesce cea dintêiu de coleră, de vreme ce spălarea pânzeturilorŭ astfelŭ desinfectate este cu desĕvêrşire nevĕtămătóre. Scaunulŭ privatei şi pardoséla privatei se vorŭ spăla asemenea cu săpunŭ verde (săpunŭ móle de potaşă) 5 părţĭ la 100 părţĭ apă, nu numai în casŭ de adevĕrată coleră, ci la orĭ-ce urdinare în timpulŭ molimei (epidemiei) de coleră. In hasna se va vĕrsa în fiăcare ḑi prin gura fiăcărei latrine (pe la scaunulŭ latrinei) celŭ puţinŭ câte 1 litră de calaicanŭ (sulfatŭ de ferŭ) topitŭ în apă, sĕ nu se verse în latrină orĭ în hasna materiile carĭ vinŭ dela unŭ bolnavŭ de coleră fără a se desinfecta, căcĭ atuncĭ se otrăvesce tótă hasnaua şi ómenii sănĕtoşĭ carĭ intră în acea latrină se potŭ molipsi.

In lipsă de săpunŭ verde se potŭ desinfecta pânzeturile necurate, vasele, mobilele, pardoséla, excrementele şi materiile vĕrsate cu o parte accidŭ carbolicŭ topitŭ în 20 părţĭ apă, cu acéstă amestecătură se póte asemenea spăla scaunulŭ privatei.

Numai în lipsă de accidŭ carbolicŭ şi de săpunŭ verde, óla de nópte, excrementele şi materiile vĕrsate se potŭ desinfecta cu chlorur de zinc, 5 părţĭ la 100 părţĭ apă séu cu piétră vênĕtă (sulfatŭ de cupru) séu cu calaicanŭ (sulfatŭ de ferŭ) o parte la 10 părţĭ apă, turnându-se în ólă orĭ lighianŭ în cătăţime mare pentru ca materiile sĕ fiă cu desĕvêrşire acoperite.

12. Cadavrele celorŭ morţĭ de coleră se vorŭ desinfecta asemenea îndată după mórte, învĕlindu-se într'unŭ cearceafŭ muiatŭ în accidŭ carbolicŭ, o parte topitŭ în 20 părţĭ apă. Aşternutulŭ lorŭ nu se va scóte din cameră înainte de a fi desinfectatŭ în modulŭ arătatŭ la art. 13. Mortulŭ se va pune în grabă într'unŭ sicriu (cosciugŭ) care se va mai stropi pe din întru şi pe din afară cu accidŭ carbolicŭ 5% şi se va închide. In lipsă de accidŭ carbolicŭ cadavrulŭ se póte desinfecta cu chlorurŭ de zincŭ 5 părţĭ în 100 apă orĭ cu ipochloridŭ de calce puindu-se în cosciugŭ şi acoperindu-se cadavrulŭ cu prafŭ de ipochloridŭ de calce. Inmormêntarea se va face îndată după ce mediculŭ comunalŭ va fi verificatŭ mórtea. Nu se va aduce în biserică nicĭ unŭ mortŭ de coleră

13. După scóterea mortului din casă şi după însănĕtoşirea bolnavolui se vorŭ desinfecta camerile în carĭ a zăcutŭ în timpulŭ bólei, orĭ în care a fostŭ aşeḑatŭ sicriulŭ. Mobilele se vorŭ depărta dela păreţĭ pentru ca aerulŭ sĕ tragă bine şi în jurulŭ mobilelorŭ. Diferitele lucrurĭ, carĭ au trebuinţă a fi desinfectate, precum şi vesminte, saltele, plapomĭ, perne, covóre se vorŭ pune pe scaune séu se vor atêrna pe fringhii întinse în cameră, se vorŭ aduce în acele camere mangale cu cărbunĭ aprinşĭ, carĭ se vorŭ acoperi cu cantitate mare de puciósă (pentru o cameră de mărime mijlociă 2 până la 3 oca pucióşă) şi apoi se vorŭ închide ferestrele şi uşile, lăsându-se închise celŭ puţinŭ 8 ore în care timpŭ trebue sĕ vaḑă cineva prin fereastră închisă, décă nu se aprinde ceva spre a preveni la timpŭ unŭ incendiu. După isprăvirea desinfecţiunei se vorŭ deschide uşile şi ferestrele şi sĕ va aera casa mai multe ḑile.

14. Birja în care s'a transportatŭ la spitalŭ unŭ bolnavŭ de coleră trebue sĕ se desinfecteze bine prin udarea pernelor, covórelorŭ, burdufului şi a totŭ teritoriulŭ ei cu accidŭ carbolicŭ 5 la 100 séu prin afumarea cu pucióşă într'unŭ şopronŭ bine închisŭ. Este periculosŭ pentru cei sănĕtoşĭ de a se servi de o birjă necurată, mânjită cu materiile vĕrsate de unŭ bolnavŭ de coleră.

15. Cei sĕracĭ vorŭ primi dela primăriă gratisŭ accidulŭ carbolicŭ, pucióşă şi orĭ-ce altŭ materialŭ pentru desinfecţiunĭ.

Bolnavii săracĭ vorŭ fi căutaţĭ în casele lorŭ fără plată, de medicii comunalĭ ai secţiunei în care locuescŭ, care le vorŭ da şi medicamente fără plată.

Vice-preşedintele consiliului, *dr. I. Felix.*

Ultime scirĭ.

Londra, 26 Septemvre. Se asigură că contele de Iddesleigh caută sĕ facă o alianţă între Serbia, Bulgaria, Grecia şi Turcia, cu speranţa că Austria va vedea cu ochĭ bunĭ acéstă combinare. Se crede că necesitatea de a se protege contra năvălitorului comunŭ va face cu putinţă acéstă alianţă. Nu se tăgăduesce cu tóte acestea că se vorŭ ridica marĭ dificultăţĭ din partea Greciei.

Pesta, 26 Septemvre. Baronulŭ G. Kemeny, ministrulŭ lucrărilorŭ publice dându-şĭ demisia, e înlocuitŭ provisoriu prin baronulŭ de Orczy, ministrulŭ Curţii.

Sofia, 26 Septemvre. Generalulŭ Kaulbars a sositŭ. Unŭ órecare numĕrŭ de partisanĭ ai d-lui Zankov i-au eşitŭ înainte. Nu s'a produsŭ nicĭ unŭ incidentŭ. Generalulŭ Kaulbars a acusatŭ pe guvernŭ, înaintea partisanilorŭ d-lui Zankov, veniţĭ ca sĕ'lŭ întâlnéscă, că a ascunsŭ poporului nişte telegrame ale Ţarului. Acéstă acusaţiune e cu totulŭ gratuită. Guvernulŭ n'a primitŭ decâtŭ o telegramă dela St. Petersburg, şi ministrulŭ afacerilorŭ străine, cerêndŭ permisiunea de a o publica în jurnalulŭ oficialŭ, a primitŭ dela d. Nekliudoff unŭ rĕspunsŭ negativŭ categoricŭ. Inainte de a intra în oraşŭ, generalulŭ Kaulbars a adresatŭ câteva cuvinte persónelorŭ, carĭ au venitŭ sĕ lŭ salute. Elŭ a spusŭ că Rusia doreşte unirea partidelorŭ pentru ca nicĭ una sĕ nu fiă oprimată, şi că guvernulŭ bulgarŭ ar face bine sĕ lase în libertate persónele compromise şi sĕ ridice starea de asediu. Mai multŭ încă: generalulŭ Kaulbars crede că nu e oportunŭ a întruni îndată Marea Adunare.

Constantinopolŭ, 26 Septemvre. — Ducele de Edinburg, dupăce a prânḑitŭ la arsenalŭ, şĭ-a luatŭ concediu dela Sultanŭ şi a plecatŭ sĕ întêlnéscă escadra. Englesii suntŭ supĕraţĭ din causă că Sultanulŭ a întârḑiatŭ patru ḑile de a da audienţă ducelui de Edinburgŭ. Sultanulŭ sa escusatŭ că e bolnavŭ, dér starea lui nu era astfelŭ, încâtŭ sĕ nu fi pututŭ primi mai iute pe ducele de Edinburgŭ. Afară de acésta, la prânḑulŭ de gală oferitŭ ducelui de Edinburg la Ildiz Kiosk Sultanulŭ n'a asistatŭ, dér s'a mărginitŭ numai a conduce pe învitaţii sĕi la masă apoi s'a retrasŭ. Şi cu tóte acestea prinţii Englesĭ constataseră diminéţa la Selambik, că Sultanulŭ părea sĕnătosŭ, conducêndŭ singurŭ faitonulŭ sĕu şi trecêndŭ în revistă trupele, fără vreo aparenţă de suferinţă. Sultanulŭ a visitatŭ pe ducele de Edinburg numai înainte de plecarea sa. In resumatŭ călĕtoria ducelui de Edinburg n'a atinsŭ de locŭ scopulŭ propusŭ. Se asigură că presenţa la Constantinopolŭ a generalului Linton Simmons, guvernatorul Maltei şi inginerŭ militarŭ în retragere, care a sositŭ după ducele de Edinburg n'ar fi străină la óre-carĭ studii de fortificaţiunĭ, la carĭ Anglia dă o mare importanţă.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BUCURESCĬ, 28 Septemvre. — Scirile aduse de ḑiarele englese, că călĕtoria ministrului Sturza la Viena şi la Berlinŭ ar fi avutŭ de scopŭ a pregăti confederaţiunea statelorŭ balcanice sub conducerea României, suntŭ neîntemeiate

SOFIA, 28 Septemvre — Kaulbars a predatŭ guvernului bulgărescŭ nota Rusiei, care cuprinde cunoscuta pretensiune. Nu e probabilŭ că guvernulŭ va satisface acestorŭ pretensiunĭ.

PARISŬ, 28 Septemvre. — Ministrulŭ de interne a primitŭ dela graniţa Spaniólă o telegramă, care spune, că p'acolo s'au ivitŭ bande carlistice.

Bibliografiă.

Fóia scolastică, organŭ pedagogicŭ, literarŭ, scientificŭ şi economicŭ; apare în Blaşiu la 1 şi 15 a fiăcărei lunĭ sub redacţiunea d-luĭ *Ioan Germanŭ,* profesorŭ gimnasialŭ, şi costă 3 fl. séu 8 lei n. pe anŭ. — Nr. 17 dela 1 Septemvre conţine: Principiulŭ de căpeteniă alŭ educaţiunei. — Cum trebue sĕ purcédă învĕţătorulŭ cu copiii mincinoşĭ? — Lecţiunĭ practice din limba română. — Educaţiunea copiilorŭ, I. P. Lazarŭ. — Mulţămită publică. — Recensiune asupra opului. „*Elemente de istoria naturală* pentru scólele poporale“ lucratŭ şi datŭ la lumină de d-lŭ profes. din Blaşiu: Alexandru Uilăcanŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Septemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	105 70
Rentă de hârtiă 5%	93.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	— —
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	120 80
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	125.—
Renta de hârtiă austriacă	84 05
Renta de arg. austr.	84 75
Renta de aurŭ austr.	117 —
Losurile din 1860	140 50
Acțiunile băncei austro-ungare	861.—
Act. băncei de creditŭ ung.	285.50
Act. băncei de creditŭ austr.	276.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.96
Napoleon-d'orĭ	9.96
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.55
Londra 10 Livres sterlinge	125.45

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 14 Septemvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93—	94—
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	87½	88½
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	33—	34—
Credit fonc. rural (7%)	103¾	104—
» „ „ (5%)	87½	87¾
» » urban (7%)	100½	101—
» » » (6%)	92—	92½
» » » (5%)	82—	83—
Banca națională a României 500 Lei	1020	1030
Ac. de asig. Dacia-Rom.	270	272
« » » Națională	214	216
Aurŭ contra bilete de bancă	14.75	15.25
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01—	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 24 Septemvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.50	Vênd.	8.56
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.90	»	9.94
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.25
Imperialĭ	»	10.23	»	10.26
Galbenĭ	»	5.90	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina»	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	121.½	»	122.½
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	7.30	—
Predealŭ	—	9.32	1.14	—
	—	—	—	—
Timișŭ	—	9.56	1.45	—
Brașovŭ	—	10 29	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Hașfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighișóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediașŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blașiu	1.30	—	11.34	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.52	—
Teiușŭ	2.34	—	11.41	—
Aiudŭ	2.55	—	1.12	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	1.42	—
Uióraj	3.24	—	1.51	—
Cucerdea	3.36	—	2.15	—
Ghirisŭ	4.11	—	3.12	—
Apahida	5.36	—	4.59	—
Clușiu	5.56	—	5 30	—
	6.31	6.03	—	8.00
Nedeșdu	6.52	6.21	—	8.34
Ghirbĕu	7.08	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.23	—	—	9.56
Stana	8.12	—	—	10.16
Huiedinŭ	8.12	7.14	--	11.04
Ciucia	8.52	7.43	—	12.17
Bucia	9.10	—	—	12.47
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10 24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velințe	10.53	—	—	3.54
Oradia-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	—
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.17
Buda-pesta	6.38	12.20	10.05	5.25
Viena	—	2.15	2.15	10.—
	3.00	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	2.02	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	- -
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	—	10.28	5.05	6.43	—
	10.45	—	—	7.03	—
Apahida	11.14	—	—	7.26	—
Ghiriș	1.06	—	—	8.51	—
Cucerdea	—	—	—	9.31	—
	2.01	—	—	9.43	—
Uióra	2.10	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	2.19	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.33	—	—	10.24	—
Teiușŭ	3.35	—	—	10.44	- -
Crăciunelŭ	4.09	—	—	11.28	- -
Blașŭ	4.29	—	—	11.44	—
Micăsasa	5.08	—	—	12.18	—
Copșa mic	5.45	—	—	12.36	- -
Mediașŭ	6.06	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	6.45	—	- -	1.56	6.40
Sigișóra	7.40	—	—	2.34	7.20
Hașfaleu	8.07	—	—	3.02	8.01
Homorod	10.05	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	11.02	—	—	5.30	11.02
Apatia	11.37	—	—	6.03	11.37
Feldióra	12.14	—	—	6.35	12.14
Brașovŭ	1.09	—	—	7.14	1.09
	1.55	5.45	—	—	1.50
Timișŭ	2.53	6.22	—	—	2.48
Predealŭ	3.28	6.47	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	9.35	11.45	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2.35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4.53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	--	9.28
Gurasada	7.43	--	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10.10	—	12.24
Șibotŭ	10.34	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Hațegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Banița	—	3.35	6.07
Petroșenĭ	—	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9.33	—
Banița	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Hațegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1.35	—

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.